

Verslag Webinar OECD-OCW 'Lessen van de Coronacrisis voor het onderwijs'
7 juli 2020 (PO/VO/Kennis en OECD)

1) Ervaringen met het heropenen van scholen

Toelichting door [REDACTED] (VO) op de sluiting en (gefaseerde) opening van scholen in Nederland en de ruimte die daarbij wordt gegeven aan sectoren om zelf protocollen op te stellen.

OECD signaleert grote verschillen tussen landen. Sommigen zoals Noorwegen had al een noodplan in de kast liggen om over te stappen op online onderwijs, in veel andere landen was het een grote uitdaging. Opvallende voorbeelden: Japan koos voor een massale inzet van onderwijsassistenten/instructeurs die men daarvoor niet kende, Estland zette extra staf in voor technische ondersteuning van het online onderwijs. 'Re-imagine the profession' in het geval van Japan, een gevolg dat ook op lange termijn zichtbaar kan zijn. De afgelopen periode heeft in ieder geval duidelijk gemaakt dat alleen online onderwijs niet zaligmakend is en de school ook een hele belangrijke rol vervult als gemeenschap.

Verder blijken hybride vormen van onderwijs vaak lastig te organiseren. Tegelijkertijd wijst de OECD op de noodzaak om in ieder geval het komende half jaar snel te kunnen schakelen tussen volledig open scholen en (deels) online onderwijs. De overheid en scholen moeten wendbaar zijn. Korea is een voorbeeld van een land dat actief werkt aan een blended leeromgeving voor een langere termijn.

Daarbij hoort ook de professionele ontwikkeling van leraren. Er was in de afgelopen maanden veel sprake van peer learning online, maar op de keper beschouwd waren veel initiatieven oppervlakkig, en blijkt steun nodig om effectief peer learning vorm te geven.

De OECD wees ook op het nut van een visie en prioriteiten voor het heropenen van scholen en voor het nieuwe schooljaar.

2) Repareren van achterstanden

Toelichting van [REDACTED] (PO) op de Nederlandse inspanningen om achterstanden te repareren en de behoefte aan een kennisinstituut dat het onderwijs en het beleid daarbij met evidentie ondersteunt.

De OECD wijst erop dat de precieze effecten nog onduidelijk zijn en dat er grote verschillen zijn tussen leerlingen. Maatwerk is daarom essentieel, op basis van een goed beeld van de daadwerkelijke prestaties, bij voorkeur vastgesteld met formatieve vormen van toetsen. Er zijn aanwijzingen dat 'high dosage tutoring' een effectieve strategie is voor reparatie van achterstanden. Een intensieve aanpak voor een goed geselecteerde groep heeft waarschijnlijk meer effect dan minder intensieve aanpakken voor een bredere groep.

De OECD waarschuwt ook voor het baseren van catch-up initiatieven op snel uitgevoerd, maar lage kwaliteit onderzoek. Bouw liever voort op bestaand onderzoek van hoge kwaliteit.

3) Perspectieven voor digitalisering en de toekomst van het onderwijs

De OECD deelt tenslotte ervaringen en lessen uit verschillende landen. Een eerste les is dat de school als fysieke gemeenschap een centrale plaats inneemt in het leven van leerlingen en bij hun ontwikkeling. Online onderwijs kan dat niet vervangen.

Een andere les is dat het van belang is om de opgedane ervaringen en evidentie in deze crisis te benutten om het onderwijs echt te verbeteren. Welke effectieve werkvormen uit het digitale onderwijs kunnen we behouden, en in welke gevallen is online onderwijs slechts een surrogaat voor onderwijs op school.

Tenslotte beveelt de OECD aan om een 'economic case' voor investeringen in onderwijs op te stellen. Maak plausibel dat de opbrengsten van die investeringen hoog zijn, en dat de kosten van niet-investeren in onderwijs hoog zijn. Breng ook in kaart welke interventies een hoog rendement hebben.

[redacted] sluit de bijeenkomst af met de constatering dat het en de uitnodiging om over enkele maanden opnieuw een dergelijke ontmoeting te organiseren om te kijken wat we dan hebben bijgeleerd.

Aanwezigen vanuit OECD:

- [redacted], doet nu sessies met landen over implementatie Corona-maatregelen;
- [redacted], werkt nu aan digital resources ihkv Corona;
- [redacted]; heeft een recente Trends in Focus over Corona geschreven en meegewerkt aan OECD-brede publicatie over gevolgen voor jongeren, weet ook veel van mental health en families.

Aanwezigen vanuit OCW:

PO: [redacted]

VO: [redacted]

Kennis: [redacted]